

एवंरागद्वेषहीनोबीतसंगोमुच्यतइत्युक्तं संगदोषाज्जन्यनामहानपिअधोगतिस्वर्गमार्गप्रतिबंधंचलभूतइतिवक्तुंशुक्रोपाख्यानंप्रस्तूयते तिष्ठतेइति स्थेयाख्यायांतद् कौतूहलमाश्चर्यचिरकालंममहदिवर्ततेइत्यर्थः ॥ १ ॥ २ ॥ वर्धयामासचिच्छेद अमितौजसदेवानां ॥ ३ ॥ शुक्रत्वंशुक्रोत्पन्नत्वं ॥ ४ ॥ नेति तस्याकाशगतिःकुतःकुंठितेत्यर्थः समर्षिवद्विहूपेणस्थितस्यशुक्रस्यभूस्थमूर्तिविषयकएवायंप्रश्नोनभचक्रस्थमूर्तिविषयः तेनयथाभौमानांविषष्टादीनांस्वर्गेपिगतिरस्तिनैवंभौमस्यशुक्रस्यास्तीतिगम्यते ॥ ५ ॥ ६ ॥ कारणाक्रियातदात्मकेनिमित्तेसति एवंधुपाख्यायते असुराःकिलदेवान्बाधित्वाभृगुपत्न्या

युधिष्ठिरउवाच तिष्ठतेमसदातातकौतूहलमिदंहृदि ॥ तदहंश्रोतुमिच्छामित्वत्तःकुरुपितामह ॥ १ ॥ कथंदेवर्षिरुशनाःसदाकाव्योमहामतिः ॥ असुराणां प्रियकरःसुराणामप्रियरतः ॥ २ ॥ वर्धयामासतेजश्चकिमर्थममितौजसां ॥ नित्यवैरनिबद्धाश्चदानवाःसुरसत्तमैः ॥ ३ ॥ कथंचाप्युशनाःप्रापश्रुत्वममरघुतिः ॥ ऋद्धिचसकथंप्राप्तःसर्वमेतद्ब्रवीहिमे ॥ ४ ॥ नयातिचसेतेजस्वीमध्येनभसःकथं ॥ एतदिच्छामिविज्ञातुंनिखिलेनपितामह ॥ ५ ॥ भीष्मउवाच शृणुराजन्नवहितःसर्वमेतद्यथातथं ॥ यथामतियथाचैतच्छ्रुतपूर्वमयानघ ॥ ६ ॥ एषभार्गवदायादोमुनिर्मान्योहृदव्रतः ॥ सुराणांविप्रियकरोनिमित्तेकारणात्मके ॥ ७ ॥ इंद्रोथधनदोराजायक्षरक्षोधिपःसदा ॥ प्रभविष्णुश्चकोशस्यजगतश्चतथाप्रभुः ॥ ८ ॥ तस्यात्मानमथाविष्ययोगसिद्धोमहामुनिः ॥ रुक्खाधनपतिदेवंयोगेनहृतवान्वसु ॥ ९ ॥ त्वतेधनेततःशर्मनलेभेधनदस्तथा ॥ आपन्नमन्युःसंविन्नःसोभ्यगात्सुरसत्तमं ॥ १० ॥ निवेदयामासतदाशिवायामितेजसे ॥ देवश्रेष्ठायरुद्रायसौम्यायवह्नुरूपिणे ॥ ११ ॥ योगात्मकेनोशनससारुक्खाममहंतं वसु ॥ योगेनात्मगतंकृत्वानिःसृतश्चमहातपाः ॥ १२ ॥ एतच्छ्रुत्वाततः क्रुद्धोमहायोगीमहेश्वरः ॥ संरक्तनयनोराजन्शूलमादायतस्थिवान् ॥ १३ ॥ क्वासौक्षासावितिप्राहगृहीत्वापरमायुधं ॥ उशनदूरतस्तस्यबभौज्ञात्वाचिकीर्षितं ॥ १४ ॥ समहायोगिगिनोबुद्ध्वातरोषवैमहात्मनः ॥ गतिमागमनंचैवततःप्रभुः ॥ १५ ॥ संचित्योग्रेणतपसामहात्मानमहेश्वरं ॥ उशनायोगसिद्धात्माशूलाग्रेप्रत्यहृष्यत ॥ १६ ॥ विज्ञातरूपःसतदातपःसिद्धोथधन्विना ॥ ज्ञात्वाशूलंचदेवेशःपाणिनासमनामयत् ॥ १७ ॥

आश्रमंप्रविशंतितंचदेवाःप्रवेष्टुमशक्नुवन्तोविष्णुश्चैकणभृगुपत्न्याःशिरश्चिच्छेद ततोहतावशिष्टाअसुरास्तपुत्रंशुक्रंशरणमीयुः सचमातृवधखिन्नोऽसुरेभ्योऽग्रयंदत्वादेवान्बाधतइति ॥७॥ इंद्रोच्चगत्वाःसमुर्ध्वनदस्तदीयकोशस्यप्रभुरित्यन्वयः ॥ ८ ॥ तस्यधनदस्य आत्मानंशरीरं ॥ ९ ॥ आपन्नमन्युःप्रामदैव्यः ॥ १० ॥ ११ ॥ १२ ॥ १३ ॥ बभौ आत्मानंदर्शितवान् ॥ १४ ॥ महायोगिनः ॥ १५ ॥ १६ ॥ सःशुक्रः धन्विनारुदेण शूलंशुक्रयुतं शूलस्येशशूलंप्रयोक्तुमसक्यमितिलमेवशूलं वभूवर्षकं कृत्वाशिरांसंभ्रानामयत्संभ्रानाभितवान् ॥ १७ ॥